

STVARNO I NESTVARNO POSTAJE JEDNO
TELO. 111. PESAMA

ARETÉ
IZDAVAČKA KUĆA

Edicija: Novi talas starog kontinenta vol 1
Za izdavača: Nina Gugleta

Glavni i odgovorni urednik: Nina Gugleta
Urednik izdanja: Ana Marija Grbić
Naslov originala: Rzeczywiste i nierzeczywiste staje si jednym ciałem. 111 wierszy
Prevod: Milica Markić
Lektura: Irina Vujčić
Korektura: Aleksandra Dunderski
Oblikovanje korica: Jana Vuković
Štamparija: Kontrast
Tiraž: 1000
Izdavač: Arete, Beograd

© Copyright by Biuro Literackie
Copyright za srpsko izdanje © Arete, 2018

*STVARNO I NESTVARNO POSTAJE JEDNO
TELO.111. PESAMA*

Eugenijuš Tkačišin Dicki

*Prevod
Milica Markić*

Početak sedmice

U našoj pograničnoj palanci
(što na jednoj maloј reci i na drugoj maloј
reci leži) smrt se ponedeljkom u dan pijačni
izlagala u izboru velebnom

na jednoj maloј reci i na drugoj maloј
reci (što iz sveta izvesno ka nama teče
i potom u svet nekud otiče) smrt je
svaku đinđuvu htela prodati i svaku

za džabaka kupiti i žene su sa smrću čantrale
ah, kako su sa smrću glasno drugovale
imenom je zvalemezimice čedo srdašce
a sve kroz češljice ukosnice ogledalca

Mladić uzornog vladanja

mada drugačija od one koju smo videli
smrt je došla u našu palanku
u koju su odasvud hrlile žene
i prizivale sušte slike i prilike

muškarce i mladost il porub stobojne marame
prisećale su se mnogih lepих tela
i mladih odvezenih nekud u kolotrazima kiše
i snega što se nije otapao mimo đavoljg šapata

mnoga tela po koja je došao momak
ko upisan (zacelo iz susedne palanke jer
ovde ga niko nije znao) i istog časa baš on

postaje ta suštinska nežnost i zatajanost

Prijapeja

ovde, na ovom mestu naučio sam da piškim
i ne stidim se to da kažem
voleo sam da svoj mlaz protegnem i
dobacim dalje od zida i tarabe

kažem bez uvijanja
rado sam pišao
„u sasude ne nužno lomne spram kojih je
noć bila velika noša”
baš na ovom ovde mestu bio sam veoma usamljen

i trebalo je nekoliko puta na dan menjati
vodu za cvetak otkako mi je dopao ruku
istina lepo to zvuči menjati
vodu za cvetak ne misliti ni na šta drugo

/hoćeš da kažeš da si sam/

hoćeš da kažeš da si sam
da bi bio sam kao onda kad te nije bilo
smrt je zbrisala momka
koji te je naučio golotinji

kao što sada učiš da o njoj
ne misliš u raselini dana
crno na belo razgolićen
tako iznenada je došla da ne umeš

da budeš sam čak i kad jesi

hoćeš da kažeš da ćeš se u raselini
dolazećeg dana vratiti u svoje telo
i nikad više poverovati u sebe

/vrisak žena u dugim crnim haljinama/

vrisak žena u dugim crnim haljinama
i s izmučenim rukama i još
taj kamen da ga hitneš za detetom koje odlazi
u drugu utrobu kao da bi daleko dalje

bilo toplo bezbedno
i zaista te ništa neće izbaviti od smrti
kojoj već odavno
gledaš u zube
(„svaku šupljinu beležeći kao munju na nebu”)

vrisak žena i još taj kamen hrane pun
da napuniš njime detetu usta kad ga dojka
više ne hrani i kad pređe na kozje mleko u prahu
Bog ti dobro dao

Raspust

teku dani rukavcem tek jedne male
rečice ili svih reka u isti mah dok ulazim
u vodu s tobom (svako ulazi u
svoju Solotvu) još uvek sam mlad i izroniću kao

neko kakav sigurno neću biti
ovog raspusta dok ulazim u vodu s tobom
u pelengaćama još uvek sam nedužan
i još nisam ružno okusio i krstim se

kad vidim nečist što je izvlače iz obližnje bolničke
septičke jame ili koja brže-bolje ističe iz mene
ali ja o tome ne znam ništa ne znam sve dotle
dokle ne izronim kao neko ko nikad neću biti

/jesen je već Gospode daleko odavde/

jesen je već Gospode daleko odavde
ostavio sam svoje davno i nedavno telo
koje i dalje posmatram
dok otvaram kapiju za kapijom

jer nikad dovoljno uspomena slika
ne daj Bože nikome prizora
davnih i nedavnih tela u kojima ću nadam se
videti tebe svog anđela pred prvu svetu pričest

a pričešću prići puno pravo imam
jer sam za greh sposoban
koji pol ćeš moj đavolku
biraj sam

/proklet neka je/

proklet neka je onaj
koji je u naše utrobe
strpao bolesti vatru i pesak
nabio nas koječime

po stoput proklet onaj koji sutradan
dahom svojim nije vatru utulio
a ni nas se ratosiljao i opet šakom zagrabio

pesak koji ne gasi boleštine

po stoput proklet nek je onaj što je
slovio za nevinašce a bio kurožder
trpao nam u utrobe zapaljene dronjke
koji ne gase boleštine

Propemptikon

u narednih pet dana
o meni se neće čuti ili će govoriti
da sam pokojni i mojoj senci
praviće društvo pored sveća

u narednih pet dana pričaće
kako sam za života bio nepristupačan
da sam se opirao smrti u toplim zagrljajima
staraca iz Farbarske ulice

biće to tužna priča o momku
sa ukradenim suncokretom i šesnaest
ukradenih knjiga tog dana
i o momku zaljubljenom u jedan suncokret

kad je noć došla po svoje seme

/Gospode Bože koji skrivaš lice u licu/

Gospode Bože koji skrivaš lice u licu
Marijinom pred svakim ko bi da Te vidi
i moli pomeni me Gospode najkasnije
noćas učini me učini me pesnikom

Gospode Bože koji si najslađi u sobama mog detinjstva
u odajama mojih starinskih tetaka Hrinjavskih
i Argašinjskih Injickih i Kvilinjskih što su ih odnele
kiše u svitanja da ih nikad više ne vrate

svete učini me učini me pesnikom
a ja njih i dan-danas tražim pogledom

/slepi gluvi postajemo čim se maknemo/

slepi gluvi postajemo čim se maknemo
vetru i kiši dovikujemo da to nismo hteli
nismo hteli kišu kojom naša pesma
ne zapljuskuje usta večnih prolaznika

premda je čuješ kad god ispljuneš
u vazudu je osećaš je
truli miris kiše uzimam za dobar početak
i truli miris vetra

(jer odbacujem nadahnuće) učini Gospode
da nam se pesme ne muče više
od pokvarenih jaja truli miris kiše prodire
u mene kroz san budim se ponovo rođen

i odbacujem čisto nadahnuće

/ leptir se njiše u travi i na svoj/

leptir se njiše u travi i na svoj
način usrećuje šareni svet

ili unesrećuje s obzirom na činjenicu
da je doleteo niotkud

i počiva na listu deteline
s cveta na cvet ali ponajviše
ostaje nedokučiv i dan danas
u detelini od četiri lista s obzirom

na to da u obzir dolaze samo činjenice

/o poeziji se najbolje govori/

o poeziji se najbolje govori
kraj oljuštenih mladih krompira
„s poezijom je ko sa sojinim
uljem kojeg sada nigde nema

baš sam juče bila kod jedne žene na uglu Lubartovske
i uzela sam malo masti nemoj da se smeješ
za mnom su išli čvarci ko da me je majka naslepo
rađala (što uostalom na nju i liči)

unapred nas osuđujući na ruske piroge”

/nije ostao ni kamen na kamenu/

nije ostao ni kamen na kamenu
u Želiskama mada s druge strane
šta da očekuješ
od roda Dickih čiji se poslednji potomak latio

poezije (ali to ne ulazi u
okvire ove pesme) prisetimo se

da se već odavno nisam vraćao starom
gnezdu a onaj kome treba nadahnuća

mora se kretati ne samo po
kamenju nego i po nečitkim inskripcijama

/nije ostao ni kamen na kamenu/

nije ostao ni kamen na kamenu
u Hrinjavskim Kaplišama mada smo u selu
podigli pravoslavnu crkvu s druge strane
baš onde gde su bile Hrinjavske Kapliše

danas se prostiru polja i jalovina
oko crkve ali u Donjoj Bašnji
počiva brat moje majke
(mada to ne ulazi u okvire ove

pesme) prisetimo se da u dobru
poeziju ulazi ne samo grobno
i svojedobno crkveno kamenje koliko kamenje
uopšte i godinama već nečitke inskripcije

Prozivka

bez veze sam primio k srcu to
dobacivanje na ulici: „seljačino kaljava”
mada sam baš tad izlazio iz hotela
i ne u blatnjavim cipelama

nije to bila prozivka homofoba
ni bestidnog navijača nego telefonski razgovor
u koji sam upao: „seljačino kaljava

svaki pesnik odaje se prelesti

dok stihuje s Bogom je na „ti” istog Boga huleći”

Švercer

pišem sve mračnije pesme kad je
dan i dohvatam papir odbacujući
praznoslovlje nadahnuće nadahnuća nema gospođe
i gospodo papir je ostatak noći

papir je ostatak mnogih mnogih noći
kad odsutni pišu sve mračnije pesme
ući budalo jedna što se
patiš odbacujući nadahnuće opsesije naredbe:

„seti se da poštuješ svoje počivše isto
kao one od juče i danas odbacujući praznoslovlje”
praznoslovlja nema gospođe i gospodo u sudaru
s upražnjenim mestom za nekim kog navodno više nema

u snu i nekim kome nisu nikli očekivani nokti
po noktima ćeš poznati koliko vrediš sebi
i drugima i koliko je ta stroka pod noktima pod jezikom
tvoja jer ti bi da je prošvercuješ u revir

poezije